

на правосвідомість індивіда: покарання у вигляді значної матеріальної втрати чи усвідомлення небезпеки завдання шкоди існуючій системі забезпечення суспільних потреб, в тому числі і його особистих? Суспільство, обираючи для себе шляхи впливу на правосвідомість його членів, без сумніву, повинне враховувати обидва шляхи, проте враховуючи складні психоемоційні процеси розвитку сучасної особистості, розвинена система регулювання суспільних відносин повинна відштовхуватися від усвідомленого розвитку особистості як члена суспільства, а не тільки готового споживача матеріальних результатів суспільного продукту.

Література

1. Альчук М., Матвєєва Г. Правосвідомість як чинник стабільності / М. Альчук, Г. Матвєєва // Вісник Львівського університету. Серія: філософські науки. – Вип. 4. – Львів, 2002. – С. 96-101.

2. Голосніченко І. Правосвідомість і правова культура у розбудові Української держави / І. Голосніченко // Право України. – 2005. – № 4. – С. 24-25.

3. Марчук В. М. Правомірна поведінка, правопорушення та юридична відповідальність / В. Марчук – К: Вища школа, 1996. – 106 с.

4. Носков В. Правосвідомість у соціально-політичному розвитку людини / А. Кальянов, О. Єфросиніна // Політичний менеджмент. – 2005. – № 5 (14). – С. 125-133.

5. Третяк С. Правове забезпечення правової культури населення як умова створення основ громадянського суспільства / С. Третяк // Право України. – 2005. – № 4. – С. 29-34.

6. Твердохліб Л. В. Виховання правової культури старшокласників / Л. Твердохліб // Творчість в технології виховання та навчання: зб. наук. праць. Вип. 9. – Київ-Запоріжжя: Ін-т педагогіки і психології профосвіти, 1998. – С. 116-132.

УДК 378.14: 340.143 (477) (043.2)

Пильгун Н. В., к.ю.н., доцент,
Хомченко О. В., студентка,

Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Вища освіта в Україні набуває нині нового спрямування, яке містить у собі як досвід підготовки майбутніх фахівців нашої держави, так і нові тенденції, поява яких спричинена потребою адаптування української освіти до європейського освітнього простору. Внаслідок цього теоретики і

практики професійної освіти, викладачі і науковці відповідних інституцій, причетних до створення галузевих стандартів вищої освіти, мусять докласти усіх зусиль задля успішного реформування системи освіти в Україні.

Освіта – один з найдавніших соціальних інститутів, що викликана потребами суспільства відтворювати і передавати знання, уміння, навички готувати нові покоління для життя, готувати суб'єктів соціальної дії для вирішення економічних, соціальних, культурних проблем, що стоять перед людством. Юридична наука – одна з найстаріших суспільних наук. Історичне виникнення юридичної науки пов'язане з виникненням та розвитком права. З підвищенням значення права у житті суспільства суттєво розширились межі правової діяльності в сферах державного будівництва, економіки, забезпечення суспільного порядку, а відтак значно збільшився престиж юридичної професії.

Якщо раніше мережа вищих навчальних закладів зосереджувалася в основному у містах Києві, Харкові, Львові, Донецьку, Одесі, то на сьогоднішній день фахівців з вищою юридичною освітою готують в багатьох інших містах України. За статистичними даними науковців на сьогодні в Україні створено більше 300 вузів, що здійснюють підготовку юридичних кадрів [1].

Говорячи про якість юридичної освіти в сучасній Україні, варто зазначити, що не тільки різноманітні недержавні ВНЗ, але і далеко не всі сформовані на державній основі навчальні юридичні заклади відповідають сучасним освітнім вимогам-стандартам. Не слід також зрівнювати всі недержавні юридичні навчальні заклади, принижуючи їх роль в житті суспільства і в системі вищої юридичної освіти. Існування недержавного сектора системи вищої професійної освіти в країні дозволяє вирішувати різноманітні соціальні завдання сучасного українського суспільства і, зокрема, сприяє: розширенню можливостей доступу до вищої професійної освіти громадян, збереженню наукового потенціалу країни, особливо системи освіти зарахунок залучення найбільш кваліфікованих кадрів викладацького складу до роботи в недержавних освітніх закладах, створенню нових робочих місць; «розвантаженню» бюджетів різного рівня при вирішенні державного завдання підготовки висококваліфікованих кадрів за рахунок залучення засобів населення, інтеграції української системи освіти в світовий освітній простір в силу орієнтацій багатьох недержавних освітніх закладів на гнучке і мобільне реагування на зміни, які відбуваються в світі, особливо при використанні сучасних досягнень комп'ютерних і аудіовізуальних технологій, зміцненню матеріально-технічної бази вищої освіти; розширенню фінансової, ресурсної й інтелектуальної бази розвитку прикладних і фундаментальних наукових досліджень [2, с. 96].

В період економічних і соціально-політичних реформ стандарти

юридичної, так само як економічної, освіти мають відображати суттєві тенденції цих реформ, зокрема навчальні програми повинні бути співвіднесені із прогнозами соціально-економічного розвитку країни. Причому кожен вищий навчальний заклад, який має свої традиції, вправі розробляти свої власні програми, орієнтуючись на замовника, який потребує юриста з певними компетенціями. Незважаючи на одноманітність стандарту, його реалізація потребує різних підходів до розробки навчальних планів і програм залежно від професійної орієнтації правознавців, що в свою чергу зумовлена потребою в юридичних кадрах тієї чи іншої кваліфікації. Розробка стандартів повинна здійснюватись з урахуванням інтегративних процесів нашої держави, входженням її до спільноти міжнародних організацій, участі в програмах ООН, тенденцій світової глобалізації, а також перспектив розвитку освіти в Україні в контексті Болонського процесу [3, с. 47].

Основні шляхи удосконалення вищої юридичної освіти в Україні залежать від напрямків реформування системи вищої освіти. Серед таких можна назвати: розробку стратегічних напрямів розвитку вищої юридичної освіти, відповідних концепцій, програм тощо; удосконалення: мережі вищих юридичних навчальних закладів, тобто їх укрупнення; структури професійної юридичної підготовки спеціалістів та ефективності їх використання з урахуванням потреб держави у спеціалістах-юристах з різним рівнем кваліфікації та відповідних обсягів державного замовлення, потреб недержавних суб'єктів соціальної діяльності; забезпечення якості освітньої діяльності вищих юридичних закладів освіти; покращення фінансової, господарської діяльності вищих юридичних закладів та соціального захисту учасників навчально-виховного процесу [4, с. 341].

Ураховуючи усе вище наведене та відповідно до Концепції розвитку вищої юридичної освіти в Україні реалізація напрямів та виконання завдань розвитку вищої юридичної освіти забезпечить такі перспективи розвитку як: формування оптимальної мережі юридичних ВНЗ та належного рівня матеріально-фінансового та кадрового забезпечення; перехід на державно-громадське управління з забезпеченням широкої автономії юридичних ВНЗ; посилення орієнтації вищої юридичної освіти на потреби юридичної науки та практики; підвищення якості змісту юридичної освіти та його відповідності рівню сучасних вимог; формування конкурентоздатного фахівця-юриста.

Література

1. Круглова А. Є. Розвиток юридичної освіти та науки в Україні [Електронний ресурс]: матеріали XX Міжнар. наукової інтернет-конференції. – Режим доступу: <http://intkonf.org/index.php?s=%F2&paged=80>
2. Натуркач В. Я. Щодо стану і перспектив розвитку юридичної освіти в сучасній Україні / В. Я. Натуркач // Право України. – 2004. – № 6. – С. 96-98.
3. Котикова О. М. Удосконалення юридичної освіти як передумова

реформування правової системи України / О. М. Котикова // Актуальні питання реформування правової системи України: зб. наук. ст. за матеріалами VI наук.-практ. конф., (Луцьк, 29-30 трав. 2009 р.). – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2009. – С. 46-47.

4. Гусарев С. Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності) / С. Д. Гусарев, О. Д. Тихомиров. – К.: Знання, 2005. – 655 с.

УДК 343.1(043.2)

Рудковська О. В., спеціаліст,
Юридичний факультет,
Тернопільський національний економічний університет,
м. Тернопіль
Рудавський П. А., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Череватюк В. Б., к.і.н., доцент

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ ТА ШЛЯХИ ЙОГО УНИКНЕННЯ В АДВОКАТСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

В Україні адвокатура повинна бути спрямована на отримання належного місця у професійному європейському співтоваристві. Для цього Національній асоціації адвокатів України необхідно приєднатися до Загального кодексу правил для адвокатів країн європейського співтовариства, імплементувати його положення до Правил адвокатської етики адвокатів України та закону.

Питанню особливостей здійснення адвокатської діяльності та дотриманню принципу уникнення конфлікту інтересів приділена увага цілого ряду вчених, зокрема таких як: І. Ю. Гловацький, Т. В. Варфоломеева, П. Є. Короткова, Я. П. Зейкан, Ю. О. Кухарук, Н. О. Обловацька, О. Д. Святоцький, Л. В. Тацій, С. Я. Фурса, В. М. Хабіббулін та ін.

Для розкриття сутності основних напрямів реалізації принципу уникнення конфлікту інтересів необхідне чітке визначення самого поняття «конфлікт інтересів», під яким варто розуміти суперечність між особистими інтересами адвоката та його професійними правами і обов'язками, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість під час виконання адвокатом його професійних обов'язків, а також на вчинення чи невчинення ним дій під час здійснення адвокатської діяльності [2].

Огляд існуючих трактувань поняття «конфлікт інтересів» свідчить про різні підходи до визначення змісту цієї категорії (таблиця 1).